

Tudi miren spanec ima vrednost

Sandi Kodrič

Ko se bančni varčevalec v iskanju boljših donosov opogumi in začne vlagati v vzajemne sklade ali delnice, prej ali slej pride trenutek, ko mu sreča ni naklonjena. Tečaji padejo in vlagatelj kar naenkrat opazi, da so njegovi prihranki vredni manj, kot so bili, ko se je odločil za naložbo. Marsikateri se šele takrat zave, kaj pomeni tveganje, in zatrdno sklene, da bo ob naslednji priložnosti pozornejši na možnost neugodnega izida: »Kaj pa, če ne bo šlo po pričakovanjih? Koliko lahko v najslabšem primeru izgubim?«

To je povsem normalno in tovrstnega premišljevanja je med vlagatelji še premalo. Delnice so tvegana reč in vlagatelj lahko izgubi tudi skoraj celoten vložek. Take stvari se, sicer redko, tudi zares dogajajo. Delnica Dadasa, ki je bila nekoč vredna več kot sto tisoč tolarjev, ima danes le še muzejsko vrednost.

Ponudniki naložbenih produktov so na taka vprašanja in pomisleke vlagateljev odgovorili z garantiranimi naložbenimi produkti, ki vlagatelju ponujajo jamstvo za ohranitev kapitala. To pomeni: če vložim 1.000 evrov, mi garantirana naložba zagotavlja, da bom na koncu dobil vsaj toliko. Če pa bo upravljavec denar v tem času upravljaval uspešno, bom dobil še več kot zajamčeni znesek. V tem članku bomo obravnavali dve obliki: garantirano naložbeno zavarovanje in garantirani vzajemni sklad. Ti produkti so se na našem trgu pojavili lani in oboji so bili med kupci zelo dobro sprejeti.

KAJ VELJA TAKO ZA SKLADE KOT ZAVAROVANJA

Oboji ponujajo najmanj jamstvo vplačanega kapitala, včasih še kako drugo garancijo za povrh, na primer: najmanj 80 odstotkov najvišje dosežene vrednosti med trajanjem naložbe.

Kajti obdobje, po katerem stopi v veljavo garancija, je vedno vnaprej določeno. Pri ŽZ je to običajno deset let ali več. Razlog za to je davčni – za desetletno obdobje se pri teh zavarovanjih

ne plačujeta niti dohodnina niti 6,5-odstotni davek na zavarovalno ne posle.

Pri vzajemnih skladih je obdobje tudi krajše, vendar ponavadi presega pet let.

KJE SO RAZLIKE

Potem pa se že začnejo razlike. Garantirana ŽZ vsebujejo tudi minimalno zavarovalno komponento. Zavarovalna vsota za primer smrti zavarovanca je namreč ponavadi le enaka začetnemu vložku, kar pravzaprav ni nobena zaščita. Vendar pa po drugi strani nekateri produkti vključujejo kot dodatek še zavarovanje za nezgodno smrt.

PRIMERJAVA LASTNOSTI GŽZ IN GVS

Vrsta produkta	naložbeno zavarovanje	vzajemni sklad
Ponudnik	zavarovalnica	družba za upravljanje
Minimalno vplačilo	od 1.000 EUR dalje	različno; tudi manj kot 1.000 EUR
Trajanje naložbe	od 10 let naprej	različno; od 5 let naprej
Naložbena politika	aktivna ali pasivna	aktivna ali pasivna
Možna kasnejša doplačila	ne	ponavadi da
Možen predčasen dvig denarja	da, vendar z odbitjem davka	da
Vključuje zavarovanje za primer smrti	da	ne
Spremljanje trenutne vrednosti naložbe	da, mesečno	da, mesečno ali pogosteje

Sklenitev garantiranega naložbenega zavarovanja je mogoča samo v omejenem obdobju, običajno nekaj mesecev oziroma manj, če je razpoložljivi razpisani znesek zapolnjen že prej. Kasnejša doplačila niso mogoča. Pri garantiranih vzajemnih skladih je drugače. Pristop po začetni ceni je mogoč v začetnem vpisnem obdobju, vendar so vplačila ponavadi možna tudi kasneje, po tedanji ceni.

Kako pa je s predčasnim dvigom denarja? Odkup zavarovanja je možen, vendar je obremenjen tako z davkom kot izstopnimi stroški zavarovalnice in se praviloma ne splača. Tudi garan-

cija ohranitve kapitala pri predčasnem odkupu ne velja. Ravno tako ni možnosti predujma, kot ga omogočajo običajna naložbena zavarovanja. Pri garantiranih vzajemnih skladih pa je vedno možen izstop brez posebnih penalov, pač pa z običajno izstopno provizijo, če le-ta obstaja.

NALOŽBENA USMERITEV

Poglavitna razlika med produkti je njihova naložbena usmerjenost. Upravljavec bo zbrana sredstva naložil v različne finančne instrumente. Z enim delom naložb bo zagotovil zajamčeno ohranitev kapitala, s preostankom pa bo skušal doseči dodaten donos. Pri tem lahko uporabi povsem pasivno naložbeno politiko (posnemanje borznih indeksov) ali pa aktivno (s prehajanjem iz ene naložbe v drugo), lahko se usmeri na določeno geografsko območje ali gospodarsko panogo. V obeh primerih pa vlagatelj nima možnosti samostojnega prehajanja med različnimi oblikami naložb.

NA KAJ JE TREBA PAZITI

Garantirani produkti so dolgoročni, zato je še toliko pomembnejše, da se vlagatelj temeljito seznanji z detajli naložb. Pri zavarovanjih so ti vsebovani v splošnih in posebnih pogojih, pri vzajemnih skladih pa v uradnem prospektu. Posebno pozornost je treba nameniti stroškom – ti so vstopni, izstopni in upravljaški in so običajno navedeni v odstotkih. Ker so ponudbe časo-

vno omejene, morajo interesenti paziti, da ne zamudijo obdobja vpisovanja.

Ker vsaka garancija nekaj stane, so pričakovane donosnosti nižje kot bi bile, če bi vlagatelj prevzemal tudi tveganje izgube. Gibljejo se med petimi in osmimi odstotki, seveda pa bo dejanska donosnost odvisna od gibanj na trgih in spretnosti upravljavca.

KOMU SO NAMENJENI GARANTIRANI PRODUKTI

Pri finančnih naložbah z garancijo gre torej za zanimiv način naložbe denarja, ki ga zagotovo ne bomo potrebovali več let. Primeren je tudi kot prvi korak za tiste, ki so doslej zaupali le bankam. Zanj se pogosto odločajo predvsem tisti malo previdnejši, običajno tudi malo starejši vlagatelji, ki se zavedajo, da se v daljšem obdobju lahko marsikaj zgodi in da ima tudi miren spanec, ki ga pridobimo z garancijo, svojo vrednost.

KRATEK OPIS DVEH GŽZ IN DVEH GVS

Ime produkta	Best of Europe	Azija Garant	Raiffeisen TopSelection Garantiefonds	Fund Partners NLB skladi - Garantirani sklad Azija 1
Vrsta produkta	naložbeno zavarovanje	naložbeno zavarovanje	vzajemni sklad	vzajemni sklad
Ponudnik	Wiener Staedtische	Slovenica Življenje in Adriatic Slovenica	Raiffeisen Krekova banka	NLB
Minimalno vplačilo	3.000 EUR	1.000 EUR	1.000 EUR + 4 % vstopna provizija	1.000 USD + 3 % vstopna provizija
Trajanje naložbe	12 let	10 let	7 let	7 let
Naložbena politika	pasivna	aktivna	aktivna	pasivna
Naložbena usmerjenost	indeksi Dow Jones EuroSTOXX 50 (evropske delnice), iBoxx Eurozone Sovereign European (evropske obveznice) in EPRA (evropski nepremičninski skladi)	indeks delniških hedge skladov dbX-Equity Select Asia Index	5 obvezniških in delniških vzajemnih skladov družbe Raiffeisen in druge naložbe	delniški indeksi Hang Seng, Hang Seng China Enterprises, Nikkei 225, MSCI Singapore Cash, MSCI Taiwan
Zav. vsota za smrt	100 % vplačane premije	110 % vplačane premije	/	/
Zav. vsota za nezgodno smrt	150 % vplačane premije	110 % vplačane premije	/	/
Garantirani znesek ob doživetju	100 % vplačane premije	100 % čiste premije	100 % začetne vrednosti točke ali 80 % najvišje dosežene vrednosti točke med trajanjem sklada	100 % začetne vrednosti točke (v USD) ali 110 % donosa košarice indeksov med trajanjem sklada
Delni ali popolni dvig denarja	možen po 1 letu	možen po 1 letu	možen kadarkoli	možen kadarkoli
Garant	Erste Bank AG, Avstrija	Deutsche Bank AG, Nemčija	Barclays Bank PLC, Velika Britanija	KBC Bank NV, Belgija